

NATUURONTWIKKELINGSPROJECT

STAPSTEEN 'T ZWANENBROEKJE

in de polder bij Ubbergen

*veilige haven
voor planten en dieren
op hun weg
tussen Nijmeegse stuwwal en de Waal*

Voormalige landbouwgronden worden omgevormd tot natuur

't Zwanenbroekje met Geerhoekje, is de oude naam van één van de voormalige landbouwpercelen

Stapsteen 't Zwanenbroekje

is gelegen ten noorden van de verkeersweg van Nijmegen naar Beek de N325, daar waar het afwateringskanaal "het Meer" van de verkeersweg afbuigt ter hoogte van Ubbergen.

Dit natuurontwikkelingsproject is een particulier initiatief, ongeveer tien jaar geleden gestart, waarbij landbouwgronden worden omgezet in natuur. Bij de inrichting van het gebied wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke variatie passend bij het landschap, zodat zoveel mogelijk soorten planten en dieren er zich thuis kunnen voelen.

Het zeer schone water uit de bronnen op de stuwwal, dat voorheen in het riool verdween, stroomt via een duiker onder de weg naar het gebied en door een moeraszone naar het Meer. Er zijn vistrappen aangelegd zodat trekvis van de Waal de bovenloop van de beken kunnen bereiken. Er zijn poelen en waterpartijen gegraven voor amfibieën en andere waterbewoners. De oever langs het Meer is zodanig ingericht dat vogels en vissen er makkelijk kunnen schuilen, nesten maken of paaien. Er is een griend en er zijn hagen geplant van inheems materiaal, waarin vlinders, andere insecten en vogels voedsel en schuilplaatsen vinden. Kleinere zoogdieren vinden hier dekking bij hun omzwervingen en overwintering. Er zijn takkenrillen gemaakt en er is een broeihoop opgeworpen. Libellen maken gebruik van de poelen en sloten om hun eitjes af te zetten. Grenzend aan de natte, soortenrijke graslanden komt er centraal een groot rietmoeras.

Het gebied heeft volgens adviserende natuurorganisaties een grote potentie voor bijzondere natte natuur. Zo zou de grote karekiet of zelfs de roerdomp zich er kunnen vestigen. Voorwaarde is wel dat er geen onnodige verstoring of versnippering optreedt. Er zijn inmiddels al bijzondere waarnemingen gedaan. Jaarlijks wordt de kwetsbare ontwikkeling vastgelegd door onderzoek.

Rode Geuzen

De natte, soortenrijke graslanden worden begraasd door een kleine kudde Rode Geuzen. Dit zelfredzame ras is door de stichting Free Nature ontwikkeld uit het Brandrode rund, een oud ras uit het Nederlandse rivierengebied, door kruising met de Franse Saler uit de Cevennen. Deze dieren kunnen het hele jaar buiten zijn.

Wegen voor natuur in de Ooijpolder

De ligging van 't Zwanenbroekje tussen de verkeersweg en het afwateringskanaal is strategisch. Beide vormen een geduchte barrière voor dieren die zich willen verplaatsen van de stuwwal naar de polder of omgekeerd. Er zijn gelukkig technische voorzieningen getroffen om de doortocht mogelijk te maken, zoals dassentunnels en natuurvriendelijke oevers. De aanwezigheid van 't Zwanenbroekje als stapsteen maakt het dieren aantrekkelijk hiervan gebruik te maken. In het open gebied tussen het Meer en de Groenlanden worden kleine landschapselementen (hagen, struweel, poelen) aangelegd als dekking of schuil- en verblijfplaats.

't Zwanenbroekje is aldus onderdeel van een landelijk en zelfs wereldwijd natuurnetwerk. Palingen bijvoorbeeld trekken naar de Sargassozeë bij Mexico en zetten daar hun eieren af; de aaltjes laten zich met de zeestromingen mee terugvoeren naar onze streken.

Onderzoek

De ontwikkeling van 't Zwanenbroekje tot natuurgebied wordt begeleid door onderzoek. Jaarlijks vinden inventarisaties plaats.

Samenwerking

Stapsteen 't Zwanenbroekje wordt ingezet voor educatieve doeleinden. Daartoe is een samenwerking aangegaan met het IVN, vereniging voor natuur- en milieueducatie, afdeling Rijk van Nijmegen.

Waarnemingen

Bittervoorn

Gr Modderkruiper

Ijsvogel

Blauwborst

Haas

Roodborsttapuit

Bereikbaarheid

Bereikbaarheid van 't Zwanenbroekje

Vanaf het Trajanusplein richting Beek/Kleve, via N325.

Per auto.

Bij kruispunt met verkeerlichten, linksaf richting Millingen nemen. Na ongeveer 50 meter een kleine weg linksaf nemen; is een doodlopende weg. Geheel doorrijden tot einde van deze weg.

Per fiets

Door fietsen tot de witte brug over de N325. Hier de fiets stallen en de witte brug over steken. Na de brug linksaf de landbouwweg volgen tot het einde van deze weg.

Of alternatief:

De N325 volgen tot kruispunt met verkeerlichten, linksaf richting Millingen nemen. Na ongeveer 50 meter een kleine weg linksaf nemen; is een doodlopende weg. Geheel doorrijden tot einde van deze weg.

Toegankelijkheid

Boven op de witte brug kunt u het terrein van 't Zwanenbroekje overzien. Rechts ziet u een pad, dat van de landbouw naar in de richting van het kerkje van Persingen loopt. Dit kerkje ligt aan de overkant van 't Meertje ook wel het Meer genoemd. Dit pad is de oostelijke grens van 't Zwanenbroekje. Schuin rechts tegenover de witte voetgangersbrug zikt u een wandelpad langs een beek. Deze is. Deze in 2003 gegraven. Zij voert het water uit de beken op de stuwwal en het hemelwater van Beek naar het Meer.

Vlak voor deze beek gaat u het gebied in over het dijkje langs het water. Dit wandelpad, is openbaar toegankelijk. Ook vanaf dit hoger gelegen dijkje kunt u het gebied goed overzien. Verderop ziet u een van de vistrappen in het gebied. Aan het eind is er een brug over de beek. Deze steekt u over en volgt het pad langs het Meer tot aan het in 2006 geopende trekpontje. Hier kunt u desgewenst overvaren naar de Dijkgraaf van Wijckweg in de Ooijpolder.

Het kwetsbare kerngebied van 't Zwanenbroekje is onder begeleiding toegankelijk

Inlichtingen j.h.swarte@hetnet.nl

Vrienden van 't Zwanenbroekje

De kosten van inrichting en beheer van het natuurgebied kunnen voor het grootste deel bestreden worden uit regelingen, die de overheid heeft ingesteld. Veel werk wordt verzet door vrijwilligers. Om de kosten te dragen, die niet vergoed worden, is de stichting Vrienden van 't Zwanenbroekje opgericht, KvK Centraal Gelderland 09173778. Wie hierin wil participeren

kan een bijdrage storten op nr. 12.79.60.724 van Rabobank Rijk van Nijmegen. Inlichtingen bij j.h.swarte@hetnet.nl. De stichting is erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dit betekent dat giften fiscaal aftrekbaar zijn.

Januari 2012